

דף יט

'אי משום טביעות עינא אהדרוה ניהלי. ודוקא צורבא מדרבנן, אבל איניש דעלמא לא' — החילוק שבין צורבא מרבנן לעם הארץ, פרש רבנו תם (בתוס' כאן ובגטין כו:), אינו בעצם ההכרה בטביעות עין, אלא החילוק הוא בנאמנות, שאין נאמן אלא צורבא מדרבנן. ואולם הרמב"ן (בגטין שם) פרש דברי רש"י באופן אחר, כי הרי לא מצינו חילוק בדיני נאמנות בין תלמיד חכם לשאר עם הארץ — אלא שאנשים סתם אינם מדקדקים כל כך ואין להם אותה מידה של 'טביעות עין' כצורבא מרבנן. (וכן מובאת שיטה זו בשטמ"ק להלן כו. וכן נקט בדובר צדק' עמ' 58, בשם הראשונים. ע"ש. והרמב"ן עצמו בגטין שם חלק על כך, וכן הביא מהרמב"ם. וכ"כ בחולין צו.). ובאור השיטה הראשונה; אף על פי שבכל איסורין שבתורה לא חילקו בין ת"ח לע"ה — כיון שבהשבת אבידה גילתה תורה להסתמך על כך שאינו רמאי [שכך דרשו מעד דרש אחיד — דרשהו אם רמאי. ע' להלן כו], אם כן בנידון גט שנמצא, הגם שהנידון העיקרי הוא ענין איסור והיה ראוי להאמין בו עד אחד כדין שאר איסורים, [ואין לדון בו מצד 'דבר שבערוה' שאינו פחות משנים — שאין נקרא 'דבר שבערוה' אלא בעת גמר הדבר, כמסירת הגט, אך לא פרטים מסוימים בכשרות הגט. וע' ריש גטין ובמפרשים שם. ואכ"מ], החמירו לדון בו כשאר אבידות ממון, וממילא יש להקל לענין נאמנות צורבא מרבנן. (עפ"י אחיעזר ח"א יד. וכעין זה כתב בשו"ת אגרות משה אה"ע קלו). ובספר אמת ליעקב פרש כוונת התוס' שאין כאן ענין של אמירת שקר ממש, אלא עם-הארץ, אם יתעורר לו ספק כלשהו, חוששין שלא יאמר זאת ויסמוך על נטיית דמיונו לומר כן בודאות שהוא שלו, ולכן יש לחשדו כשמוזהה על פי טביעות-עין שמא יאמר ללא ודאות מוחלטת. לא כן תלמיד-חכם, ודאי ידייק בדבריו אם הוא ודאי או אם יש בלבו פקפוק בדבר. (והביא דוגמא לדבר מכתובות כ:).

ובדבריו מיושבת הערת מהר"ם שיף, במה שתלו (בשבת קיד) גדרו של בזה שמדקדק בחלוקו. כי טעם הדבר הוא שתכונת הדקדוק, בלבד או במחשבתו ודיבורו — היא המגדרת תלמיד חכם לענין השבת אבידה. וע"ע: תשב"ץ ח"ב רמג; בכור שור — שבת קיד.

ועריטב"א גטין כו, שאין הדבר תלוי במידת חכמתו וחריפותו אלא בחסידותו וצדקותו. וכן פסק בערוך השלחן (סו"ט רסב) — שלכן כתב שגם בזמננו ישנו דין 'תלמיד חכם' לענין זה. אלא שדין זה אינו מוסכם. (ע' להלן כד בשאלות ותשובות לסיכום).

'כי אתיא למטרף אמרינן לה איתיה ראייה אימת מטא גיטא לידך. ומאי שנא משטרי חוב...'
— נראה מדברי הגמרא שאין לחוש שתגבה מן הלקוחות לאחר שכבר תשתכח המציאה. וצריך ליתן טעם לדבר; —

ויש לפרש שעיקר החשש קיים רק כשהפירות שמכר הבעל עומדים בעינם. כי אמנם אף אם אכלום הלקוחות, יכולה היא לגבות בין מהבעל בין מהם (כדאמרינן בב"ק קיא: 'רצה מזה גובה רצה מזה גובה') מכל מקום אם אינם בעין יקשה עליה לברר מה קנו מהבעל, ולכן אין חוששין שתמתין עד שתשתכח הנפילה.

[לפי זה היו יכולים לתרץ הקושיא משטר-חוב, ששם חוששין שימתין עד שתשתכח הנפילה — אלא עדיף מזה תרצו, שגם ללא שתשתכח יש לחוש בשטרי חוב שהלקוחות לא יתבעו להוכיח מתי הגיע השטר לידו ויפסידו]. (אילת השחר)

צריך עיון לפי"ז כיצד יתפרש להלן גבי עבד, מדוע לא נחוש לטריפת העבד לאחר שתשתכח הנפילה? ונראה שאין לחוש לכך לפי שייראה תמוה שהמתין זמן מרובה עד שהוציא שטר שחרורו. ואף יתכן שאם המתין זמן רב ולפתע ערער והוציא שטר, גם אם אין הנפילה זכורה, יוכלו הלקוחות לתבוע שיוכיח מתי נשתחרר, כי גם זה מהוה ריעותא כנפילה. וצ"ב. עוד יש לדון, מדוע אין חוששים שמא תוציא את הגט בבית דין אחר, שלא שמעו מהנפילה, ויגבר לה מזמן הכתוב בו? — יש לומר שכל מעשה בית דין יש לו קול, וכיון שהמוצא גט מחזיר על פי בית דין, הלכך ישמעו הלקוחות שנפל ויטענו כנגדו [וגם אם לא יטענו — משמע שאנו טוענים עבורם]. ועוד, כל מציאה יש לה קול (רמב"ן).

ויש סוברים [שלא כדעת רוב הראשונים] שכל אשה המוציאה גטה אינה גובה מן הלקוחות אלא אם תביא ראיה מתי הגיע גט לידה (עריטב"א).

— מה שאמרו (בב"ב קסז) כותבים שטר לאיש אף על פי שאין אשתו עמו, ולא חששו שמא לא יתן לה באותו יום ותטרוף מלקוחות שלא כדין מזמן הכתוב בשטר — כי אין אדם מקדים פורענות לעצמו, ואינו כותב הגט אלא בסמוך לנתינה (ראשונים).

ואם כתב ולא נתן באותו יום — לדעת הראב"ד פסול לגרש בו, שהרי זה שטר מוקדם. ואילו דעת הרמב"ם (גירושין ב) שכשר. ולזה הסכים הרמב"ן, שכיון שאין הדבר מצוי להעשות כאמור, לא פסלו חכמים את הגט.

אמר ר' אבא בר ממל: לא קשיא, הא בבריאה והא בשכיב מרע... מתקיף לה רב זביד, והא אידי ואידי דייקאות קא תני' — צריך באור מה היה דעתו של ר' אבא לפרש כן, והלא שנו במפורש 'דייקאות'? — יש לומר כגון מתנת שכיב מרע במקצת, שצריכה קנין ואין יכול לחזור בו וליתן לאחר כמתנת בריאה, [אבל אם עמד — חוזר] (רמב"ן ועוד). או שכתב כמתנת שכיב-מרע אלא שהקנה את הגוף מיד, שאז אין יכול לחזור בו (אמרי מהרש"ח).

(ע"ב) 'מתניתין דקתני הא אמר תנו נותנין בשכיב מרע... עד מתקיף לה רב זביד' — קטע זה תוספת מרב יהודה גאון (ראשונים). 'אריכות הלשון מוכיח עליו' (ריטב"א).

וערמב"ן שהשיג על משפט אחד בקטע זה. וכיו"ב יש בריטב"א לעיל יד ובריטב"א 'החדשים' לעיל ג. וכן הראב"ד (מובא ברשב"א כו:): העביר קולמוס על תוספת שהוסיפו בגמרא שם. וכן הביא הריטב"א [החדשים] להלן לח. מרבתי להשיג על נוסחת הגאון שם. ואולם הר"ן שם דחה דבריהם וכתב: 'שאינן לדחות בסברא שלנו דברי קבלה, וכל שכן מאחר שרש"י ז"ל פירשן כעיקר גמרא'.

וכיוצא בזה ישנן במסכת זו תוספות רבות מר"י גאון — כן כתבו הראשונים. ע' רמב"ן לעיל יב. יג. יג: כו: כח. לח. ריטב"א ג. ד"ה בין; ה. (ובר"ן); טו: (ושטמ"ק); כח. לח. ובראשונים להלן צח (ומהרצ"ח); וכן יש במקומות שונים בש"ס — ע' במצוין בקדושין ב. [ועל פי רוב ניכר הדבר מתוך הלשון והסגנון].

(וע' לעיל טו: 'בין לרב בין לשמואל, האי לארעא במאי קא נחית... ובמהר"ץ חיות. [וע' במובא שם מהלחם משנה שיישב דברי הרמב"ם עפ"י אותה קושיא. ואם היא תוספת גאון, עדיין קשה שפסק כן הרמב"ם כנגד סתמא דגמרא]. וע"ע יד דוד; מהר"ץ חיות להלן צח).

'מצא שובר בזמן שהאשה מודה יחזיר לבעל... וליחוש דלמא כתבה ליתן בניסן... שמע מינה איתא לדשמואל, דאמר שמואל: המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו — מחול' — כמה פירושים בהסבר תירוץ הגמרא:

א. אין לך לחוש שתבוא האשה להפסיד הלקוחות שלא כדין, כי מה לה לשקר, הלא יכולה למחול כתובתה. (תוס' כאן ובכתובות יט, הרא"ש, ועוד. ובתומים (סו סקכ"ג) כתב שרוב המפרשים נקטו הסבר זה.) [ואם תאמר, והלא אם תמחל תצטרך לשלם ללקוחות את מלא סכום הכתובה, ועתה אינה משלמת להם אלא את דמי 'טובת הנאה' של מכירתה? יש לומר — וכן מוכח מכמה מקומות — שאף במחילת שטר-חוב אין משלם אלא דמי מכירתו שקיבל. וגם אם מחלה לאחר שכבר נתגרשה, ואפילו למאן דדאין דינא דגרמי. כן היא דעת רב שרירא גאון ודעת התוס', וכן מסתבר. ואולם מכאן אין ראייה לשיטה זו, כי ניתן להעמיד כגון שהיא עכשיו קודם הגירושין, באותו מצב שהיתה בשעה שנכתב השובר, וליטרוף לקוחות' — היינו בעתיד, כשתבוא לידי גביה (הרא"ש). ואמנם שיטת ר"ח רמב"ן ורשב"א שהמחל שטר חוב משלם דמים מלאים, משום דינא דגרמי, ולא רק מה שקיבל תמורת מכירת השטר].

ב. יש מפרשים שאין הטעם משום 'מיגו' [ומעיקרא לא קשה כנ"ל], אלא הודאה זו גופא שמודה שהכתובה פרועה בשובר זה, הריהי כאילו אמרה 'מחול לך' (רמב"ן ועוד. וע"ע אבני מילואים קי סק"ד. ומרש"י ניתן לדייק כפירוש זה או כפירוש הראשון — ע' מהר"ם שיף).

ג. יש מפרשים, הואיל ויכולה למחול יש לנו להניח שתמחל לבעלה (כדאמרינן בב"ק פט), ועל כן אין מצוי כלל שיימצאו קונים לכתובתה, ולדבר שאינו מצוי — לא חששו (הרא"ש).

ד. רבנו חננאל (ע' ברי"ף ור"ן — כתובות פו) פרש טעמו של שמואל שהמוכר שט"ח וחזר ומחלו — מחול, מפני שיכול המלוה לומר עיינתי בחשבוני ומצאתי שאינו חייב לי, או: כמדומני שפרע לי וכדומה. ולטעם זה, כתב, שכיב-מרע שמדייק ונותן, אינו יכול למחול. נמצא לפי זה שהמחילה מועילה כתוצאה מכך שבכחו לטעון 'פרוע'.

והר"ן (שם) הקשה על דבריו מסוגיתנו, שמבואר בה לכאורה להפך, שטענת פרועון תלויה במחילה, שלכך נאמנת לומר פרוע בשובר זה, מפני שיכולה למחול.

ויש לפרש הסוגיא לשיטת ר"ח להפך; אין כוונת הגמרא שהאשה נאמנת מכח דברי שמואל, אלא הכוונה להוכיח מן הברייתא שהלכה כשמואל שיכולה למחול הגם שיש בזה חובה לקונה, שהרי כשטוענת 'פרוע' מהתאריך שבשובר הרי היא חבה לאחרים ואעפ"כ האמינוה, וטעם הדבר הוא, כי כל כחו של הקונה לתבוע החוב שרכש, מכחה של האשה הוא בא, וכל הסתמכותו — עליה, לכך יכולה לומר פרוע ולבטל כחו. ואם כן הוא הדין מוכר שטר חוב יכול למחול, שהרי זה כאומר פרוע (עפ"י שו"ת אור לציון ח"א חו"מ ב).

דף כ

'הכא במאי עסקינן בשטר כתובה יוצא מתחת ידה' — ולא חששו שמא מכרה את השטר אגב קרקע, ועדיין השטר בידה — כי אין הלקוחות סומכין דעתם אם אינה מוסרת להם את הכתובה. ורב האי גאון כתב מפני קושיא זו שאין שטר נקנה ב'אגב' [מלבד בשטר מכירת אותה קרקע עצמה]. וכן כתב רבנו חננאל (הרא"ש).

'עדין בחתומיו זכין לו' — כתבו התוספות שתקנת חכמים היא שזוכה משעת החתימה. ונסתפקו

וכן אם אמרו העדים מעולם לא חתמנו אלא על גט אחד של 'יוסף בן שמעון' — ינתן לאשה בזמן שהבעל מודה (כאוקימתת רבי ירמיה). ואין חוששים שמא הגט הנמצא חתום ע"י עדים אחרים ששם כשם העדים הללו.

ואפילו הוחזק 'יוסף בן שמעון' אחר, משמע שהבעל נאמן לומר שהוא זה הכתוב בגט, שאינו חשוד לקלקלה, וכמו שנאמן לומר 'גרשתיה'. ויש ספרים שגורסים שהעדים מעידים על 'יוסף בן שמעון זה'. (עתוס' וריטב"א).

וכן אם נותן הבעל סימן מובהק, נקב יש בו בצד אות פלונית — כשר. כן העמיד רב אשי (ויש גורסים שהעדים אומרים הסימן. ולפי"ז כשר אף אם ראו תחילה ואח"כ אומרים סימן. תור"פ. וע' באורך בריטב"א. וע"ע בריטב"א 'החדשים' להלן כו:). אבל בסימן רגיל, כגון 'נקב בעלמא' נסתפק רב אשי האם מועיל מדאוריתא אם לאו, ולכך אין להכשיר הגט על פיהם. וע"ע להלן כו:). ואף בטביעות עין מחזירים את הגט לצורבא מרבנן (יט).

א. גט שכתוב עליו הנפק — כתבו התוס' ועוד ראשונים [דלא כדמשמע מפרש"י לכאורה], שודאי נפל מן האשה, הלכך אם אין שיירות מצויות [ולרבה אפילו מצויות אלא שלא הוחזקו איש ואשה ששמותיהם כשל אלן] — אין לחוש שמא נפל מאשה אחרת, ומחזירים לה (משמע אפילו אין הבעל מודה שנתן. ואולם נראה לכאורה מדברי התוס' לעיל יג: ד"ה הא) שאם טוען הבעל 'מזויף' — אין נותנים לאשה).

ב. אם ראינו מקודם את הגט ביד האשה — פשוט שיחזיר לה, שהרי היא מגורשת, ואם כן אפילו הגט הזה אינו שלה, אפשר להחזירו לה לראיה בעלמא, ואפילו אין הבעל מודה (עפ"י תוס').

ג. הביאה האשה סימנים [באופן שאין לתלות שידועתן מראיית הגט כשהיה בידי הבעל, כגון נקב בצד אות פלונית] — ינתן לה, אף אם הבעל מביא גם הוא סימנים. אבל אם הבעל נותן סימנים בכלי שהיה הגט נתון בו כשנמצא — מועיל (עפ"י גמרא להלן כה; רי"ף. וע"ע במובא שם).

וכתב הרא"ש שלאשה די בסימן שאינו מובהק, משא"כ כשנותנים לבעל שיכול לגרש, אינו כשר אלא בסימן מובהק. ויש סוברים שאף האשה צריכה ליתן סימן מובהק — למאן דאמר סימנים דאוריתא. ויש מי שכתב אפילו למאן דאמר סימנים דרבנן (ע' בראשונים כה).

ד. גט שאבד ומצאו הבעל עצמו או האשה או השליח, ומכירים אותו בטביעות עין — הגט כשר. לא הצריכו 'צורבא מרבנן' אלא בדבר שהוא בידינו ובא זה להוציא, אבל בדבר שבידו, כל אדם נאמן על פי טביעות עין אף לענין איסורי תורה (ריטב"א, עפ"י חולין צו; וכ"ה בתורי"ד להלן כו:).

דף יט

מג. א. שטר שאבד ונמצא, האם יש לחוש בו שמא נכתב על ידי המתחייב ולא ניתן ביד הצד הזוכה?

ב. מצא שטר שחרור של עבד, מה יעשה בו?

ג. מצא שטר מתנה של בריא ושל שכיב מרע — מה דינו?

ד. מצא שובר של כתובה וכד' — מה דינו?

א. שטר חוב שאבד ונמצא, יש לחוש שמא כתב ללוות ועדיין לא לוח או שלוח בזמן מאוחר יותר, ואם נחזיר השטר למלוה, עלול לטרוף לקוחות שלא כדין מזמן הכתוב בשטר. [מלבד לאביי (לעיל יג) ש'עדין בחתומיו זכין לו' — הרי זכה המלוה בשעבוד משעת עשיית השטר. ואולם אם לא הגיע ליד המלוה לעולם, וכגון שאין חייב מודה, חוששים שמא כתב ללוות ולא לוח].

בגט אשה ובשטר שחרור של עבד, אם אומר הבעל 'תנו' — נותנים, ואין חוששים שמא כתב ליתן ולא נתן ויגבה מלקוחות [שקנו פירות נכסי מלוג מהבעל או קנו קרקעות שקנה העבד מהרב] שלא כדין, מהזמן הכתוב בשטר — כי לכשתבוא האשה או העבד לטרוף מהלקוחות יאמרו לה, הביאי ראיה מתי הגיע השטר לידך. ולא תוכל לטרוף מהם אלא אם קנו לאחר הזמן שהגיע לידה. [משא"כ בשטר חוב חוששים שלא יטענו זאת הלקוחות, כי יסברו, מכך שפסקו הדיינים להחזיר לו השטר, משמע שידועים שודאי הגיע לו השטר קודם שלקחת. לא כן בגט, אומרים הלקוחות, החזירו לה כדי שתוכל להינשא בו].

ולפי דעה אחרת משעה שהבעל כתב לה גט, שוב אין לו פירות, והרי מצד הדין מכירת הבעל לפירות מאותה שעה, אינה תקפה.

ומבואר בגמרא שאם נוקטים זכות היא לעבד שיוצא מתחת ידי רבו, הרי שלאביי זכה העבד בנכסים למפרע משעת עשיית השטר, גם אם הגיע הגט לידו רק לאחר זמן.

בשטר מתנה של בריא, חוששים שמא כתב ליתן ולא נתן לו, ונתן אחרי כן לאחר, ועתה נמלך ורוצה להוציא מיד האחר על ידי הצגת השטר הזה — הלכך לא יחזיר. וכן הדין במתנת שכיב מרע כאשר כבר מת הנותן (רב וביד). אבל אם הוא חי בשעת מציאה — אין חשש, שהרי גם אם נתן לאיש אחר, כשיצאו שני השטרות יזכה האחרון ולא הראשון, ששכיב מרע יכול לחזור בו ממתנתו. ולכן אם אמר תנו — נותנים. (וכן הדין במתנת בריא כשכתוב בשטר שיכול לחזור בו אם ירצה. עראשונים).

כתבו התוס' שלאביי, אם אמר תנו נותנים אף במתנת בריא, שאין חשש לטריפה שלא כדין, מפני שזכה במתנה למפרע משעת עשיית השטר. וכן דעת הרמב"ן ושאר ראשונים [ומשמע שנקטו כן אף בדעת הר"ף. ערמב"ן ור"ן]. ואילו הרא"ש כתב בדעת הר"ף שאין אומרים 'עדין בחתומיו זכין לו' בשטר מתנה ומכר, כל שנתן או מכר לאחרים קודם שנתן לזה השטר. (וע' בבאור הענין בקהלות יעקב).

בשובר, אין חשש שמא כתב ועדיין לא נתן אלא לאחר זמן, ויטרוף שלא כדין מלקוחות שקנו את החוב, [אם משום שבין כך הלא יכול המוכר למחול להם, או משום ששובר זוכה בו למפרע משעת חתימתו, כאביי] — הלכך אם מודה, יחזיר ללוה.

ב. מצא שטר שחרור עבדים — לא יחזיר לעבד, שמא של הרב הוא ונמלך שלא ליתנו. ואם אמר תנו לעבד — נותנים, ואין לחוש לטריפת לקוחות שלא כדין, מהטעם שנתבאר לעיל.

ג. מצא שטר מתנה — לא יחזיר, שמא כתב ליתן ונמלך ולא נתן. ואם אמר תנו — במתנת שכיב מרע ועדיין הוא חי, יחזיר. אבל אם מת, או במתנת בריא — לא יחזיר, שחוששים שמא יטרוף מאחר שלא כדין, כנ"ל.

כאמור, נחלקו הראשונים ז"ל, האם לדעת אב"י אומרים עדין בחתומיו זכין לו בשטר מתנה, ויחזיר אף במתנת בריא, אם לאו.

ד. מצא שובר, בזמן שהאשה מודה שנפרעה — יחזיר לבעל. [אף על פי שיתכן שמכרה כתובתה לאחרים קודם שנפרעה כתובתה, ועתה היא מוציאה שובר שזמן כתיבתו מוקדם ויטרופ מלקוחות שלא כדין — אין חוששים לכך, אם משום שהמוכר שטר חוב יכול למחול עליו, כדשמואל (רבא), אם משום ששובר בזמנו טורף למפרע (כדאביי)].

לדברי רבא, במקום שאין קיים דינו של שמואל — לא יחזיר. וכתב הראב"ד שאם כתוב בשטר 'משתעבדנא לך ולכל דאתי מחמתך' אין יכול למחול. ולפי זה אפשר שעכשיו שהורגלו הכל לכתבו, חוששים שמא כתב לה זאת בכתובה, ואם אינה מוציאה שטר כתובה — לא יחזיר (רשב"א; ר"ן). ויש מי שחולק על דברי הראב"ד (מובא בר"ן).
אין האשה מודה — לא יחזיר, שמא נפל מיד האשה ועדיין לא נפרעה ולא מסרה השובר לבעל.

כלל הדבר: כל מקום שיש חשש הפסד לקוחות (שט"ח, מתנת בריא, מתנת שכ"מ — בן) — לא יחזיר, ואפילו שניהם מודים. ואם הלקוחות ידעו לתבוע להוכיח מתי בא השטר לידו (גט, שטר שחרור) — יחזיר, ויצטרך להוכיח מתי נמסר לו השטר.
וכן בכל מקום שדינו לזכות משעת החתימה (לאביי, שעדין בחתומיו זכין לו. או בשטרי הקנאה), או במקום שהלקוחות לא יפסידו מטעם אחר (מתנת שכיב מרע) — מחזירים.

דף כ

דין המוצא שטרות של בית דין — נתבאר לעיל טז.

מד. א. באלו סימנים מחזירים את השטרות לבעליהם?

ב. מצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו — מה יעשה?

א. מצא בחפיסה [= חמת קטנה. רבה בר בר חנה] או בדלוסקמא [= תיק של זקנים. רבה בר שמואל], או שמצא תכריך או אגודה של שטרות — הרי זה יחזיר. וכמה אגודה — שלשה קשורים זה בזה. ומכריז: שטרות מצאתי, ואם בא אחד ואומר שלי הם ושלשה היו, כרוכים זה בזה — הרי זה סימן. [ואם נוקטים קשר סימן (כדלהלן כג): — נותן סימן בצורת הקשר].

דוקא בכגון סימנים אלו שאינם בגופו של שטר, אבל בנתינת סימן בגוף השטר — אין מחזירים לא למלוה ולא ללוה, שהרי כל אחד מהם בקי באותם הסימנים (ר"ן).
רבן שמעון בן גמליאל אומר: שלשה שטרות שכתוב בהם לווה אחד ושלשה מלוים — יחזיר ללוה. שלשה הלווים מן האחד — יחזיר למלוה.

א. משמע מסוגית הגמרא (והובאה בר"ף), ששטרות של לווה אחד ושלשה מלוים, אם אינם מקוימים יש לחוש שמא נפלו מהמלוים כשהלכו לקיימם, הלכך אין להחזירם ללוה אלא במקוימים.

וכן בשלשה לווים ומלוה אחד — אם הם כתובים על ידי סופר אחד, יש לחוש שמא נפלו מיד הסופר ואין להחזירם למלוה.